တီဘီရောဂါတိုက်ဖျက်ရေး မဟာဗျူဟာများ

ဒေါက်တာ ချိုချိုစန်း

ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး

အမျိုးသားတီဘီရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးစီမံကိန်း

တီဘီရောဂါတိုက်ဖျက်ရေး မဟာဗျူဟာများ

DOTS Strategy (တိုက်ရိုက်ကြည့်ရှု အချိန်တိုနှင့်ကု မဟာဗျူဟာ)

STOP Strategy

End TB Strategy

တိုက်ရိုက်ကြည့်ရှု အချိန်တိုနှင့်ကု မဟာဗျူဟာ

- ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့က အတည်ပြုထောက်ခံထားသည့် တိုက်ရိုက်ကြည့်ရှု အချိန်တိုနှင့်ကု မဟာဗျူဟာ
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် (၁၉၉၇) ခုနှစ်မှစ၍ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်
- တီဘီလူနာကို ရောဂါပျောက်ကင်းအောင်ကုသရာတွင်လည်းကောင်း၊ တီဘီရောဂါ တားဆီးကာကွယ်နှိမ်နင်းရာတွင်လည်းကောင်း အဓိကသော့ချက်
- ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၊ စေတနာ့ဝန်ထမ်းဆေးတိုက်ကျွေးမည့်သူများသည် တီဘီလူနာများကို တီဘီဆေးများ မှန်မှန်သောက်စေရန် ဆေးကုသမှုကာလ (၆ လ သို့ ၈ လ) တစ်လျှောက်လုံး ဂရုတစိုက် (လူနာ၏ ပါးစပ်ထဲဆေးရောက်ပြီး မြို့ချပြီးသည်အထိ) စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုပြီး ရောဂါပျောက်ကင်းသည်အထိ တာဝန်ယူဆေးတိုက်ကျွေးရန်

တိုက်ရိုက်ကြည့်ရှု အချိန်တိုနှင့်ကု မဟာဗျူဟာ

အခြေခံအချက် (၅) ချက်

(၁) **နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ စီမံခန့်ခွဲမှုအရသော်လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍာငွေအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း** တီဘီရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် **ပံ့ပိုးကူညီမှုပေးခြင်း**

(၂) သလိပ်ကို **အဏုကြည့်မှန်ဘီလူး**ဖြင့် ကြည့်ပြီး တီဘီရောဂါရှာဖွေပေးခြင်း

(၃) ရှာဖွေတွေ့ရှိသော လူနာများကို **တိုက်ရိုက်စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုကာ အချိန်တိုကုထုံးဆေးဝါးများ** စနစ်တကျတိုက်ကျွေးခြင်း

တိုက်ရိုက်ကြည့်ရှု အချိန်တိုနှင့်ကု မဟာဗျူဟာ

(၄) စံချိန်မီ**ဆေးဝါးများ စဥ်ဆက်မပြတ်ရရှိရန်** ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

(၅) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်မှုကို ဆန်းစစ်နိုင်မည့် စံသတ်မှတ်ထားသော **သတင်းအချက်အလက် နှင့် အစီရင်ခံသည့်စနစ်** ထားရှိခြင်း

STOP TB Strategy

➢ ကုလသမဂ္ဂ ထောင်စုနှစ်ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီရန် မြန်မာနိုင်ငံတွင် (၂၀၀၇) ခုနှစ်မှစ၍ တိုးချဲ့အားဖြည့်ဆောင်ရွက်

ကဏ္ဍ (၆) ရပ်

(၁) **တိုက်ရိုက်ကြည့်ရှု၊ အချိန်တိုကုထုံး မဟာဗျူဟာ၏ အခြေခံအချက် (၅) ချက်** ကို တစ်နိုင်လုံးတွင် အရည်အသွေးအပြည့်ဖြင့် တိုးချဲ့အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း

(၂) တီဘီရောဂါတိုက်ဖျက်ရေး လုပ်ငန်းများအောင်မြင်စေရန် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အဟန့်အတား ဖြစ်စေနိုင်သော **တီဘီ–HIV ဒွန်တွဲဖြစ်ပွားခြင်း၊ ဆေးယဥ်ပါးတီဘီ ဖြစ်ပွားခြင်း နှင့် အခြားသော အခက်အခဲများကို ကာကွယ်** ဖြေရှင်းခြင်း

(၃) တီဘီရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် **အခြေခံကျန်းမာရေးစနစ် တိုးတက်စေရန်** ဆောင်ရွက်ခြင်း

(မူဝါဒ၊ လူ့စွမ်းအား၊ ဘဏ္ဍာငွေ၊ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် အစီရင်ခံစနစ်တို့ အကျုံးဝင်ပါသည်။)

STOP TB Strategy

(၄) ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု ပေးနေသော **မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးကို** တီဘီရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် **ပါဝင်လာစေခြင်း**

(၅) တီဘီရောဂါတိုက်ဖျက်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် **ပြည်သူလူထု၊ တီဘီလူနာ နှင့် တီဘီလူနာဟောင်းများ ပူးပေါင်းပါဝင်လာစေခြင်း**

(၆) တီဘီရောဂါတိုက်ဖျက်ရေး လုပ်ငန်းများကို အထောက်အကူပြုမည့် **သုတေသနလုပ်ငန်းများကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်စေခြင်း**

End TB Strategy

VISION	**A world free of tuberculosis** – zero deaths, disease and suffering due to tuberculosis			
GOAL	**End the global tuberculosis epidemic**			
INDICATORS	**MILESTONES**		**TARGETS**	
	2020	**2025**	**SDG 2030**	**END TB 2035**
Reduction in number of TB deaths compared with 2015 (%)	35%	75%	90%	95%
Reduction in TB incidence rate compared with 2015 (%)	20% (<85/100 000)	50% (<55/100 000)	80% (<20/100 000)	90% (<10/100 000)
TB-affected families facing catastrophic costs due to TB (%)	Zero	Zero	Zero	Zero

End TB Strategy

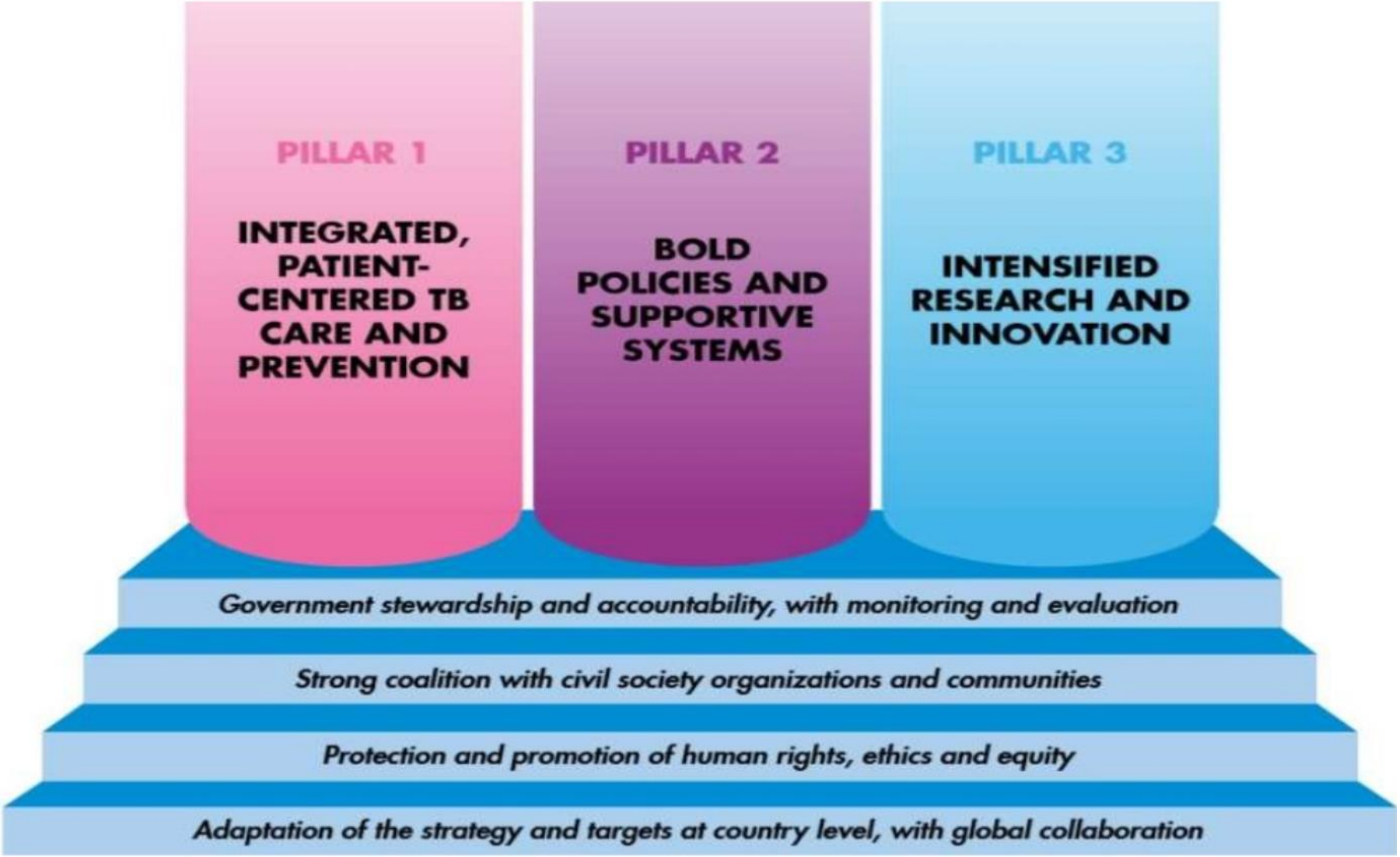

End TB Strategy (Globally)

ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံးတွင် တီဘီရောဂါ ပပျောက်ရေးကို ရေးရှု၍ (၂၀၁၅) ခုနှစ် World Health Assembly ကျင်းပပြီးနောက် တီဘီတိုက်ဖျက်ရေးမဟာဗျူဟာတစ်ရပ်အနေဖြင့် End TB Strategy ချမှတ်ခဲ့

<u>ပန်းတိုင်</u>

ကမ္ဘာ၌ နောင်လာမည့် (၂၀၃၅) ခုနှစ်တွင် (၂၀၁၅) ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင်

- ➢ တီဘီရောဂါကြောင့် **သေဆုံးခြင်းကို ၉၅ %** ထိ လျှော့ချရန်
- ➢ တီဘီရောဂါသစ် **ဖြစ်ပွားမှုကို ၉၀ %** (လူဦးရေ တစ်သိန်းတွင် ၁၀ ယောက်အောက်) ထိ လျှော့ချရန်
- ➢ တီဘီလူနာ၏မိသားစုအတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်စေသည့် တီဘီရောဂါကုသရန် **ကုန်ကျစရိတ်များကို ၀ %** ထိ လျှော့ချရန်

End TB Strategy (Myanmar)

ပန်းတိုင်

မြန်မာနိုင်ငံ၌ (၂၀၃၅)တွင် တီဘီလူနာသစ်ဖြစ်ပွားမှုနှုန်းကို (၂၀၁၅) တီဘီလူနာသစ်ဖြစ်ပွားမှု၏ ၉၀% ထိ လျှော့ချရန်။

ဝိသေသရည်မှန်းချက်များ

- (၂၀၂၅) ခုနှစ်တွင် တီဘီရောဂါကြောင့်**သေဆုံးသည့်ဦးရေကို (၂၀၁၅) ခုနှစ်က အခြေအနေ၏ ၇၅ %** လျှော့ချရန်
- (၂၀၂၅) ခုနှစ်တွင် **တီဘီရောဂါလူနာသစ်ဖြစ်ပွားနှုန်းကို (၂၀၁၅) ခုနှစ်က အခြေအနေ၏ ၅၀ %** လျှော့ချရန်

  (တီဘီရောဂါလူနာသစ်ဖြစ်ပွားနှုန်းကို လူ(၁) သိန်းတွင် (၃၉၁) ဦးမှ (၁၉၀) ဦးသို့ လျှော့ ချရန်)
- မိသားစုဝင်ငွေအပေါ် တီဘီရောဂါကြောင့် ဆုံးရှုံးနစ်နာစေသော **အပိုငွေကြေး ကုန်ကျမှုမရှိစေရန်**

National TB Strategic Plan

- စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များ (Sustainable Development Goals) ပြည့်မီစေရေးအတွက် End TB Strategy ကို အခြေခံ၍ National TB Strategic Plan (၅) နှစ် စီမံကိန်းကို (၂၀၁၆) ခုနှစ်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့

National TB Strategic Plan

နိယာမ(၄) ခု

(၁) စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့်ဆန်းစစ်သုံးသပ်ခြင်း တို့ပါဝင်သည့် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုရှိခြင်း။

(၂) မြို့ပြလူ့အဖွဲ့အစည်းများ ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ခိုင်ခိုင်မာမာ ပေါင်းစည်း ဆောင်ရွက်ခြင်း။

(၃) လူ့အခွင့်အရေး၊ လူ့ကျင့်ဝတ်နှင့်တန်းတူညီမျှမှုတို့ကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်း မြှင့်တင်ခြင်း။

(၄) မိမိနိုင်ငံနှင့် လျော်ညီသော နည်းဗျူဟာနှင့် ရည်မှန်းချက်တို့ကို ချမှတ်ခြင်း။

National TB Strategic Plan

အဓိကနည်းဗျူဟာ(၅)ခု (Five Strategic Directions)

နည်းဗျူဟာ(၁) တီဘီရောဂါ ရှာဖွေကုသခြင်းနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းကို **လူတိုင်း လက်လှမ်းမှီ စေရန်** တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

နည်းဗျူဟာ(၂) တီဘီရောဂါ ကာကွယ်၊ ကုသ၊ တုန့်ပြန်မှုကို **အလှမ်းဝေးနေသူများ လက်လှမ်းမှီစေရန်** အရှိန်အဟုန်မြှင့်၍ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း။

နည်းဗျူဟာ(၃) ပြည်သူလူထုပါဝင်မှု ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ရည်မှန်းချက်တူ **အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း တိုးချဲ့ ပူးပေါင်း၍** ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာအောင် တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

နည်းဗျူဟာ(၄) ကဏ္ဍပေါင်းစုံပါဝင်သော တီဘီရောဂါတုံ့ပြန်စောင့်ရှောက်မှု ရရှိရန် **နည်းစနစ်များကို အားဖြည့် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ခိုင်မာသော မူဝ◌ါဒများ**ကို အချိန်နှင့်တပြေးညီ ချမှတ်ခြင်း။

နည်းဗျူဟာ (၅) စီမံချက်လုပ်ငန်းများ ကြီးကြပ်ထောက်လှမ်း၍ ဆန်းစစ်သုံးသပ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် လိုအပ်သော **သုတေသနလုပ်ငန်းများနှင့် ဆန်းစစ်တီထွင်မှုများ**တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

ကျေးဇူးတင်ပါတယ်